

Aan het lid van Provinciale Staten
Mevrouw N. Siersema - Orsel

Datum 17 september 2024
Onderwerp Beantwoording Statenvragen van Groenlinks over PFAS in diepe plassen
Dossiernummer K68058
Documentnummer 2024-114675
Behandeld door Huinder A.B.
Telefoonnummer 06 - 50743467
E-mail a.b.huinder@provinciegroningen.nl
Antwoord op statenvragen van 24 juli jl.
Bijlage Geen

Geachte mevrouw Siersema- Orsel,

Hierbij beantwoorden wij uw vragen over PFAS in diepe plassen, zoals door u gesteld in de brief van 24 juli jl.

Op de kaart: 'Diepe plassen waar baggerspecie en grond met PFAS kan worden toegepast.' Staan twee plassen van de provincie Groningen op de kaart: Ceresmeer en Plas Trimunt. Deze plassen zijn beide aangeduid als "Nieuwe beschikbare diepe plassen". Ons bevreemd dit gezien in de vragen van de Partij voor de Dieren van 8 oktober 2019 'Verondiepen plassen met vervuild slib' deze plassen ook al benoemd worden.

1. Waarom worden deze plassen aangeduid als "Nieuwe beschikbare diepe plassen"?

Deze kaart is van 1 oktober 2020 en afkomstig van de Rijksoverheid. Wij verwijzen u dan ook door naar de website van de Rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl).

De eerste versie van het Tijdelijk Handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie is op 8 juli 2019 gepubliceerd door de Rijksoverheid. Op het moment van het verschijnen van de kaart was het al meer dan een jaar lang mogelijk om grond en baggerspecie met licht verhoogde gehalten aan PFAS in het Ceresmeer en Plas Trimunt te gebruiken voor het verondiepen c.q. dempen van deze plassen.

2. Wat houdt de verruiming van 'Diepe plassen waar baggerspecie en grond met PFAS kan worden toegepast' precies in? Wat betekent dit in de praktijk voor de aangeduide plassen in onze provincie?

De verruiming betekent dat er meer ruimte is gekomen om grond en bagger in 37 plassen af te zetten. Dat mocht eerst alleen in plassen die in verbinding staan met grote rivieren. Uit onderzoek van Deltares blijkt dat PFAS in heel Nederland in waterbodems wordt aangetroffen. Voor PFOS moet de toegepaste grond/baggerspecie voldoen aan een waarde 1,1 microgram per

kilo en voor overige PFAS aan een waarde van 0,8 microgram per kilo. Uitgangspunt hierbij is en blijft dat het oppervlaktewater beschermd is en de kwaliteit van de bodem niet slechter wordt. Opgemerkt moet worden dat het hier om extreem lage gehalten gaat; 1 microgram = 1 miljardste kilogram = 1 ppb (parts per billion).

3. In de beantwoording van de statenvragen van de Partij voor de Dieren uit 2019 blijkt dat er nog een plas verondiept wordt, namelijk Haarsterveld bij Marum. Vanuit deze beantwoording worden drie plassen benoemd. Wat is de stand van zaken rondom deze plassen? Wat gebeurt er nu mee en wat gaat er in de toekomst mee gebeuren?

Ceresmeer: is momenteel bijna in zijn geheel gedempt en wordt daarna ingericht als industrieterrein.

Plas Trimunt: is momenteel in uitvoering en de verwachting is dat het project in het eerste kwartaal 2027 kan worden afgerond. Zie info op website Plas Trimunt K3 (www.k3.nl)

Haarsterveld: deze plas is inmiddels onder het bevoegd gezag van de gemeente het Westerkwartier gedeeltelijk gedempt. Voor meer informatie verwijzen wij u door naar de gemeente (www.westerkwartier.nl).

4. Het Ceresmeer zou op basis van een saneringsplan gedempt worden. In dit kader had Grondbank Nederland BV (GBN) een bankgarantie verstrekt ter waarde van € 400.000,00. Is deze door de provincie ingeroepen omdat GBN niet aan de verplichtingen heeft voldaan? Of is het saneringsplan volledig uitgevoerd en was het inroepen hiervan niet nodig?

De saneringswerkzaamheden worden volgens het ingediende saneringsplan uitgevoerd en zoals hierboven vermeld is het Ceresmeer bijna in zijn geheel gedempt. Daarna wordt nog een laag schone grond van 1 meter dikte aangebracht en vervolgens wordt het terrein als industriegrond in gebruik genomen c.q. verkocht.

Er is vooralsnog geen reden om de verstrekte bankgarantie in te roepen.

5. Bij de verondieping van de plassen wordt er gecontroleerd op de waterkwaliteit door de waterschappen. Naast de waterkwaliteit, vragen wij ons af: wordt er ook gecontroleerd op PFAS? En worden de baggergronden ook gemeten? Zo ja, op welke wijze?

Zoals aangegeven in de beantwoording van vraag 2 moet alle baggerspecie die in het Ceresmeer en Plas Trimunt wordt gebracht voldoen aan de gestelde normen.

Van elke partij baggerspecie en grond die wordt aangevoerd voor hergebruik in deze plassen dient op grond van het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) vooraf een melding te worden gedaan bij het betreffende Waterschap. Bij die melding zit een onderzoeksrapport van een verplicht uit te voeren partijkeuring. Daarbij wordt de partij grond/baggerspecie naast een heleboel andere stoffen ook onderzocht op de aanwezigheid van PFAS. Het onderzoek en het onderzoeksrapport dienen uitgevoerd en opgesteld te zijn door een onafhankelijk en gecertificeerd onderzoeksbureau. Na akkoord van het Waterschap mag deze partij vervolgens in het meer worden gebracht.

6. In het Besluit bodemkwaliteit is een zorgplicht artikel opgenomen. Negatieve effecten op de kwaliteit van het waterlichaam kunnen op de veroorzaker worden verhaald. Geldt dit ook voor de kwaliteit van het slib?

Zoals aangegeven in de beantwoording van vraag 5 dient vooraf een melding te worden gedaan bij het Waterschap. Maar dit neemt niet weg dat de zorgplicht altijd van toepassing blijft. Dit betekent dat als er ondanks alle voorzorgsmaatregelen toch onverhoopt iets niet zou kloppen met de ingebrachte partijen grond, de initiatiefnemer hierop aangesproken kan worden door het bevoegde gezag. In het uiterste geval zou de ingebrachte grond/baggerspecie dan weer verwijderd moeten worden.

7. Naast de aantal plassen wordt gesteld dat een verbod op het dempen en op het geheel en gedeeltelijk verondiepen van de plassen en meren wordt opgenomen in de Provinciale Omgevingsverordening. Is dit in de Provinciale omgevingsverordening opgenomen? Zijn er verzoeken gekomen van derden om plassen te dempen of te verondiepen?

In de Provinciale omgevingsverordening is dit opgenomen onder atikel 5.7 "Diepe plassen en meren regels ter voorbescherming". Er is momenteel één aanvraag in behandeling voor het verondiepen van de Middelberterplas. Deze aanvraag is ingediend door aannemerij K3 BV. Daarnaast kunnen wij melden dat er het afgelopen jaar (door middel van een steekproef) een aantal zwemwateren in onze provincie zijn onderzocht op het gehalte PFAS. Al deze zwemwateren die onderzocht zijn komen ruim onder de nieuwe richtlijn van het RIVM uit.

Tot slot is de provincie momenteel een PFAS bronnenonderzoek aan het uitvoeren. Op die locaties in de provincie waar in het verleden mogelijk met PFAS stoffen is gewerkt, is een historisch- en/of een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. Tot dusver laten de resultaten zien dat er nog bij geen enkele locatie een vervolgonderzoek of een sanering aan de orde is.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

René Paas, voorzitter

Hans Schrikkema, secretaris